

ŠKOLOVANJE NAŠIH DJEDOVA I BAKA

Za projekt „Škola ud en bot“ razgovarao sam sa svojim djedom Egidijem Gržinićem. Ispričat ću kakvo je bilo njegovo osnovnoškolsko obrazovanje.

Moj djed Egidio živio je u selu Benčići, a školu je pohađao u Humu (1. - 6. razred) i Draguču (7. i 8. razred). Krenuo je u prvi razred 1960. g. U školi je tada bilo tridesetak učenika. Razredi su bili spojeni, odnosno, zajedno su bili 1. i 2. r., 3. i 4. r. te 5. i 6. razred. Razrednica u 5. i 6. razredu bila je pokojna Adelina Počekaj, majka naše učiteljice Nataše Medica. Predmeti su bili slični današnjim, ali vjeronauk je, kao predmet, bio u crkvi. Predmeti kojih danas nema, a moj nono ih je učio, jesu ćirilica i Domaćinstvo. Škola je počinjala u 8 sati. Dolazili su pješice (od Benčića do Huma bilo je 2 km). Nosili su kute (mom djedu ju je sašio stric) i papuče. Marendu su nosili od kuće. Najčešće je to bilo sezonsko voće koje su sami uzgajali (kruške, jabuke, trešnje, šljive). Zimi su jeli domaći kruh s margarinom. Za Likovnu kulturu imali su mapu, ali samo s bijelim papirom. Imali su vodene bojice, a glinu su uzeli u potoku pored kuće i oblikovali je. Imao je drvenu pernicu i u njoj olovku, gumicu i drveno ravnalo. Sjeća se da su ih neki učitelji tukli šibom po prstima.

Išli su na jednodnevni izlet u Postojnsku jamu parnom lokomotivom. Put je trajao tri sata, a krenuli su iz Huma u Istri. Sjeća se i izleta na izvor Mirne. Prvog dana proljeća cijela je škola išla u Roč ili na Kras. Na izletu u Kotlima vidjeli su mlin. Budući da je u Humu škola bila samo do 6. razreda, 7. i 8. završio je u Draguču (od Benčića do Draguča bilo je 5 km). Zadaću su imali, u nižim razredima manje, a višim razredima više. Čitali su lektiru. Za vrijeme odmora vani su igrali graničara, skrivača, na škrile (bacanje kamenčića) i šćinke.

Danas škola u Humu više ne postoji, ali moj se djed rado sjeća školskog doba jer mu je bilo lijepo, a danas nam je nezamislivo kako su nekada ljudi živjeli.

Filip Flego, 6.c

Sjećanja moje none

Moja nona Marija išla je u Osnovnu školu „Vazmoslav Gržalja“ u Buzetu. Osnovna škola u njezino vrijeme bila smještena u zgradi današnje Srednje škole Buzet.

Učionice su bile velike. Na dnu učionice bili su ormari i peć na drva, a ploča nije bila pričvršćena za zid, kao sada, nego je stajala na nožicama. Po ploči se pisalo kredom. Tjelesni odgoj imali su na kraju učionice jer je bilo dovoljno prostora. Nonina učiteljica zvala se Ivanka Mikolavčić. Predavala joj je od prvog do četvrtog razreda. Imala je dugu crnu kosu i bila je jako smirena.

Zanimljivo mi je nonino sjećanje na dan kad su se cijepili.

Cijepljenje je bilo organizirano u školi. Učenici su bili podijeljeni u dvije kolone. U jednoj su se kretali cijepljeni, a u drugoj oni koji su se tek trebali cijepiti. Moja je nona bila uplašena. Bojala se cijepljenja. Iz kolone necijepljenih učenika neprimjetno je prešla u kolonu s cijepljenim učenicima. Držala se za ruku i pravila se kao da se cijepila. Nitko nije saznao da se nije cijepila, čak ni na kontrolama koje su imali kasnije.

Učenike su u školi kažnjavali slanjem u kut, izbacivanjem iz učionice, a najteža kazna bio je udarac šibom po dlanovima. Bilo je to vrijeme u kojem su djeca bila jako uključena u obiteljske poslove: radili su na polju, brinuli o domaćim životinjama te su zato često i kasnili u školu. Nisu imali odgovarajuće cipele, kišobrane ili kabanice. Jedan učitelj upozorio ih je da svaki dan moraju nositi platnenu maramicu u školu kako nos ne bi brisali rukavom. Svakog su jutra maramicu morali izvaditi na klupu i pokazati je.

Iz sjećanja moje none zaključila sam da je škola u njezino vrijeme bila važnija kao odgojna ustanova, dok mi danas imamo puno više mogućnosti i vremena za učenje.

ŠKOLOVANJE MOG NONETA

Ovo je priča o školovanju mog noneta. Njegovo školovanje započinje 50-ih godina prošlog stoljeća.

U ono vrijeme nono je živio skromno i siromašno. Svakog jutra ustajao bi prije izlaska sunca jer mu je dužnost bila da prije odlaska u školu odvede krave na ispašu. Vraćajući se s ispaše, popio bi malo kravljeg mlijeka i pojeo komad kukuruznog kruha. Kako u školi nije bilo marende, to je bilo sve što je jeo do ručka. Moj nono je odrastao u vrijeme kad se na selu živjelo siromašno. Prisjetio se jednog sistematskog pregleda kad je jedna susjeda od druge posudila donje rublje jer nije imala svojih gaća da u njima pristupi sistematskom pregledu.

Prve četiri godine nono je u školu išao na Veli Mlun, i do nje je pješao oko 2 kilometra. Da bi sačuvao jedine cipele koje je imao, do škole je hodao bos, a na ulazu u školu obuo bi cipele. Pri ulasku u učionicu učitelja bi pozdravljali sa: "Smrt fašizmu", na što bi učitelj odgovarao: "Sloboda narodu!"

Za sve učenike od 1. do 4. razreda bila je jedna skromna učionica. Nasred učionice nalazila se manja školska ploča ispod koje je bila polica sa spužvom i kredama. Iznad ploče, na zidu, visjela je slika Tita. Okolni zidovi bili su ukrašeni učeničkim radovima. Za WC im je služila improvizirana daščara izvan škole u kojoj se nalazio takozvani "čučavac".

Od svih učitelja, nono je najviše volio učitelja Slavoj Grebla, mladog učitelja kestenjaste kose i plavih očiju, veseljaka koji je jako volio šale. Ali, u ono vrijeme sa školom nije bilo šale. Svaka nepodopština kažnjavala se šibom. Nono se i danas sjeća svojih išibanih dlanova. Osim šibom, učenici su se kažnjavali ostajanjem u "rešti", zatvoreni nakon nastave u razredu. Učitelj bi ih nakon nekoliko sati otvorio, ali događalo se da je učitelj na učenike zaboravio pa bi tako ostali zaključani do noći.

Prisjeća se nono i nekih smiješnih dogodovština. Jedan si je mladić kosu uvijao lišćem kukuruza. Kad mu je učitelj rekao da skine kapu, on je shvatio ono što je cijeli razred vidio: da je zaboravio skinuti lišće s kose. I učitelj i učenici prasnuli su u smijeh.

Druge četiri godine osmogodišnjeg školovanja nono je odlazio u Buzet u školu. Samo u jednom smjeru pješice trebalo mu je jedan sat i pol. Jednom prilikom mama mu je dala novac da kupi kvasac, ali su on i brat bili toliko gladni da su putem kući kvasac pojeli.

Kad se sljedeći put požalim koliko mi je teško u školi, prisjetit ću se nonetovih priča i koliko je nekad bilo teže školovati se.

Marta Kodelja, 6. c

Školovanje naših djedova i baka

Moja nona Marija i nono Aldo školovali su se u istoj školi. Pohađali su Osnovu školu „Vazmoslav Gržalja“, Područnu školu na Vrhu.

Nona Marija ima 72, a nono Aldo 78 godina. Učionice su izgledale isto, ali nisu imale vode ni računala. Kada im je trebala voda za pranje spužve, išli su do obližnje lokve. Škola je imala samo dvije učionice pa se nastava morala odvijati u dvije smjene. Igralište je bilo na jednoj ravnoj njivi u blizini škole. Kada su završavali osnovnu školu, počeli su kopati igralište koje i danas postoji. Kada su oni bili u školi, učenike se kažnjavalo tako da su ispružili ruke i učiteljica bi ih šibom udarila. Ako nisu napisali zadaću, ostali bi poslije nastave u školi da bi je napisali. Oni su to zvali zatvor. Za pohvalu su dobili dobru ocjenu. Ispričala mi je jedan smještaj događaj. U školi su bili muž i žena učitelji i stalno su se zadirkivali. Jednom su se čak počeli gađati kredama. Učenika je bilo više nego danas i bili su poslušniji, ali uvijek je bilo iznimaka.

Sretan sam što sada nije tako. Mislim da im je bilo teže nego nama danas.

Marko Flego, 6. c

Školovanje naših djedova i baka

Školski dan moje none

Moja nona Branka išla je u Osnovnu školu "Vazmoslav Gržalja" u Buzetu. Škola je bila smještena u zgradi gdje je i danas škola koju mi pohađamo.

U školu su svaki dan dolazili pješice. Na dnu svake učionice bila je peć na drva, mala ploča po kojoj se pisalo kredom i ormari. Učenici tada nisu imali velike pernice i torbe. Moja nona imala je jednu smeđu, kožnu torbu u kojoj su nosili pisanke. Pernica je bila mala, a u njoj su bili nalivpero i olovka. Imali su razne školske predmete, uključujući i Domaćinstvo. Na Domaćinstvu su učili šivati, kuhati, a učili su i o urednosti i čistoći. U školi su imali toplu marendu, jeli su jela kao što su jota, pašta, maneštra... Kad su učenici bili neposlušni, dobili bi šibom po dlanovima, klečali bi na soli u kutu učionice ili bi izlazili iz učionice na nekoliko minuta. Kada bi učenici napravili nešto neprimjereno, roditelji nisu dolazili na sastanak s učiteljem ili na informacije, nego bi učenik sam morao reći kući što se dogodilo. Od roditelja bi čuo lekciju i ne bi to opet ponavljao ili radio u školi.

Učenici su tada bili poslušni i pristojni. Redovito su izvršavali svoje obaveze, iako su imali teško školovanje i puno obaveza kod kuće.

Dora Jacin, 6. c

